

ת"פ 3141/04/11 - מדינת ישראל נגד ו מ - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 3141-04-11 מדינת ישראל נ' מ
25 נובמבר 2014

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
המאשימה:
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אטיאס
נגד
הנאשם:
ו מ - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד יפתח רפאלי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות ואימים.

על פי המתואר בכתב האישום המתוקן ביום 30.3.11, בסמוך לשעה 18:00, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שמשך בשערותיה וכן סטר לה על פניה. לאחר מכן, הגיע הנאשם לבית הוריה של המתלוננת וצעק לה שתפתח את הדלת וכן איים עליה בכך שיהרוג אותה. יצוין כי במועד זה היו הנאשם והמתלוננת נשואים זה לזו.

במסגרת הסדר הטיעון בו הודה הנאשם, לא הגיעו הצדדים להסכמה לעניין העונש, ובטרם נשמעו הטיעונים לעונש, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן אשר יתבקש בין היתר לבחון את שאלת ביטול הרשעתו של הנאשם.

תסקירי שירות המבחן

בתיק זה הוגשו מספר רב של תסקירים. מהתסקיר הראשוני עולה כי עסקינן בנאשם כבן 31, נשוי ואב ל-2 ילדים קטינים. אשר למשפחת מוצאו- זו מונה 6 נפשות. אביו שירת במשך שנים בצה"ל כגשש ואילו אמו עקרת בית. הנאשם ציין כי נולד וגדל בכפר חמאם אשר בצפון הארץ וכיום מתגורר עם משפחתו בבאר שבע. הנאשם סיים 12 שנות לימוד וכן תואר בסיעוד, אותו למד בבי"ח "ברזילי" שבאשקלון. מזה כ-4 שנים עובד במקצועו בבי"ח "סורקה". שירות המבחן התרשם כי עיסוקו מהווה חלק משמעותי בהגדרתו העצמית.

מצוין כי הנאשם שיתף על התקופה הקשה שעברה עליו ועל בני משפחת מוצאו לאחר מות אביו ולאחר מכן מות הפתאומי של גיסו, במסגרת אימונים בצה"ל. לדבריו, אירועים אלו היוו טריגר להתחלה של שתיית אלכוהול לא מבוקרת,

שאפינה את חייו.

מצוין כי מספר חודשים עובר לתסקיר יצא הנאשם לטיפול בגמילה מאלכוהול באישפוזית למשך 3 שבועות. מדברי הנאשם התרשם שירות המבחן כי הנאשם מודע לשתייתו הבלתי מבוקרת אולם הלה מצמצם את נטייתו לשתות וכן מתקשה להודות בכישלון הטיפול האשפוזית. מצוין כי מהשיחה עם הגורמים הטיפולים עולה כי לאחר סיום האישפוזית חזר הנאשם לשתות מעט ולהתרשמותם הנאשם זקוק לגמילה נוספת. אלו ציינו כי הנאשם אמור להחזיר להם תשובה בנוגע לטיפול נוסף.

אשר ליחסים עם המתלוננת- מצוין כי הנאשם נישא למתלוננת לפני כ-5 שנים. המתלוננת הינה מורה לחינוך גופני בעיר. הנאשם תיאר את הקשר הזוגי כתקין ונורמטיבי אשר התפתח שלא משידוך אלא כי אם מקשרי חברות קרובים. הלה מסר כי מעולם לא הכה את אשתו וכי עיקר הוויכוחים התרחשו בעיקר בטרם יציאתו לאישפוזית, וזאת נוכח הקושי של המתלוננת לקבל את דפוסי השתייה שלו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו. לצד זאת, מצוין כי הנאשם החל בהכרה בנוגע לחזרתו לשתיית האלכוהול, אולם מידת הנזקקות שלו להמשך טיפול אינה נהירה דייה ומשכך התבקשה דחייה של חודשיים.

בתסקיר מיום 10.1.13 עולה כי הנאשם סיים טיפול נוסף באישפוזית במרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול וכי עתידה להיבנות עבורו תוכנית טיפול במרכז זה ומשכך התבקשה דחייה נוספת למשך חודש.

שירות המבחן בתסקירו מיום 23.5.13 מצוין כי במהלך הדחיות הגיע הנאשם לפגישות בשירות המבחן בטבריה הואיל ובעקבות התיק דנן הלה מצוי בתנאי מעצר בית בבית הוריו שבצפון. מצוין כי הנאשם מסר שבעקבות המעצר הבין כי הנו מכור לאלכוהול ומשכך מעוניין להשתלב בקהילה טיפולית סגורה. כמו כן, ביטא רצון לתקן את מערכת היחסים עם המתלוננת ולשוב למסלול חיים מאוזן. בעקבות כך הופנה הנאשם לראיון בקהילה הטיפולית "מלכישוע". מגורמי הקהילה הטיפולית נמסר כי המדובר בנאשם עם סיכויים טובים לשיקום ומשכך הומלץ לשלבו בקהילה זו.

נוכח התפתחויות אלו ביום 3.7.13 הורה כב' השופט עדן על שינוי תנאי שחרורו של הנאשם כך שהלה יועבר לטיפול בקהילה הטיפולית "מלכישוע". לאחר החלטה זו שירות המבחן עדכן כי הואיל והתברר כי הנאשם הגיע לקהילת מלכישוע לאחר שימוש באלכוהול אין אפשרות לקבלו לקהילה במצב זה ולפיכך התבקש כי תחילה ישהה באישפוזית טמרה ורק לאחר מכן יעבור להמשך טיפול בקהילה הטיפולית.

מהתסקיר מיום 7.10.13 עולה כי הנאשם השתלב בקהילה הטיפולית החל מיום 28.7.13. מצוין כי המדובר בהליך הנפרס על פני שנה אשר לאחריה ישנה תקופה נוספת של חצי שנה בה המטופלים מתגוררים בהוסטל של הקהילה. מצוין כי מדברי העו"ס שבקהילה עולה כי הנאשם מתפקד בצורה טובה ולוקח חלק בפעילויות ובתפקידים הנדרשים ממנו. לצד האמור, הנאשם הביע קושי רב ביחס לריחוק מילדיו. נוכח השלב המשמעותי בו נמצא הנאשם עתר שירות

המבחן לדחייה בת שלושה חודשים.

מהמכתב מאת הקהילה הטיפולית וכן מהתסקיר מיום 19.1.14 עולה כי הנאשם סיים בהצלחה את השלב הראשון של הטיפול ועבר לשלב ב'. כמו כן, מצוין כי בעקבות תביעת הגירושין נאשר הגישה נגדו אשתו, השניים סיימו את היחסים והתגרשו. הנאשם ביטא צער עמוק על ההרס המשפחתי וכן הבין כי יש לו אחריות לכך. בעקבות התקדמות זו התבקשה דחיה של 3 חודשים נוספים.

מהתסקיר מיום 7.4.14 עולה כי הנאשם ממשיך בהתקדמותו ומתמודד היטב עם קשיים הניכרים בדרכו. כך במסגרת השלב בו נמצא בתהליך הותר לו לצאת לביקורים בבית הוריו וכן לצאת לאירועים משפחתיים. הנאשם מסר כי במהלך החתונה של אחיו ביקש מהחברים של האח שלא להשתמש באלכוהול בנוכחותו וגם לא להביא לבית הוריו. כך גם המדריך הישיר של הנאשם ציין כי המדובר באדם בעל יכולות טובות לתפקוד וכי נקודת התורפה של הינה במצבים שבהם קרוביו ויתרו לו ביחס לשתייה. נוכח היותו של הנאשם בעיצומו של ההליך הדיון נדחה פעם נוספת.

בתסקיר מיום 25.8.14 עולה כי הנאשם סיים את הטיפול בקהילה ביום 27.7.14 ועבר להתגורר בהוסטל הקהילה בעפולה. כמו כן, הלה מצא עבודה והחל לעבוד "בדפוס העמק". כמו כן, הקשר עם ילדיו חודש והנאשם נפגש עם ילדיו במרכז קשר כל שבועיים. עוד מצוין כי בחודש פברואר 2013 זאת בטרם תחילת טיפול הגמילה נעברה עבירה נוספת כלפי אשתו ואחד מילדיו. הואיל והעבירה הנוספת נעברה לפני הטיפול והואיל והנאשם בסיום הטיפול ולאחר המעבר להוסטל החל להיפגש עם גרושתו וילדיו - התבקשה דחייה נוספת.

בתסקיר מיום 7.10.14, מצוין שירות המבחן כי כיום הנאשם ממשיך להתגורר בהוסטל של הקהילה הטיפולית וכן ממשיך לעבוד בבית הדפוס. במקביל הנאשם ממשיך במפגשים ועורך בדיקות "ינשוף" בהם נמצא נקי. לצד זאת, מצוין כי בשיחה עם המתלוננת זו מסרה כי במפגשים במרכז קשר הנאשם לוחץ עליה לשוב ולבנות את הקשר. בעקבות כך שירות המבחן הבהיר לנאשם כי במפגשים במרכז קשר נועדו לשיפור הקשר עם ילדיו ולא עם המתלוננת. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכאב שחש בעקבות הפרידה מהמתלוננת, אולם מקבל את רצונה. שירות המבחן העריך כי למרות כל החששות האפשרות לכניסה לכלא מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע.

בסופו של דבר שירות המבחן המליץ על העמדת הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך חצי שנה. בזמן זה ימשיך הפיקוח בתחום האלכוהול וכן יעבדו עם הנאשם על תהליך הפרידה הרגשי מהמתלוננת. במידה והנאשם לא יעמוד בדרישות הפיקוח - יופסק הטיפול וכן שירות המבחן יפנה לבית המשפט בבקשה לערוך דיון מחודש. להשלמת התמונה יצוין כי בטרם נשמעו הטענות לעונש התבקש שירות המבחן ליתן דעתו לסוגיית ביטול הרשעתו של הנאשם. בהתאם לכך, בתסקיר מיום 6.11.14, ציין שירות המבחן כי אין מקום לבטל את ההרשעה וזאת בשים לב לכך שבחודש פברואר 2013 הורשע הנאשם בפעם נוספת בתקיפה כלפי בת הזוג.

טיעוני הצדדים

במהלך הדיון שנערך בפניו ביום 12.11.14 ציינה ב"כ המאשימה את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו,

בכללם, פגיעה בביטחונה ובשלמות גופה של המתלוננת וכן פגיעה בשלמות התא המשפחתי. זו עתרה למתחם ענישה הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בודדים אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד 8 חודשים מאסר בפועל. בנוגע לאי הרשעה- סבורה כי בתיק דנן לא מתקיימים התנאים המאפשרים הימנעות מהרשעה. לדבריה, הגם שחלף זמן לא מבוטל ממועד ביצוע העבירה, אין בכך כדי להקל עם הנאשם הואיל והדחיות המרובות נועדו לבחון את שילובו של הנאשם בהליך טיפולי. מעבר לכך, במהלך תקופה זו נפתח תיק נוסף נגד הנאשם אשר עניינו גם כן עבירות אלימות כלפי המתלוננת ואחד מילדיו. בנסיבות אלו, עותרת להטלת עונש מאסר אשר יכול ויבוצע בדרך של עבודות שירות, הטלת מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננת.

מנגד, ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם הודה והורשע עוד בראשיתו של ההליך, בשנת 2012. לדבריו, המדובר במי שלקח אחריות על מעשיו והחל בהליך שיקומי, ארוך ואינטנסיבי. הליך זה החל בגמילה באישפוזית המשיך למעבר לקהילה הטיפולית "מלכישוע" במשך שנה והסתיים במעבר להוסטל הקהילה אשר במסגרתו השתלב הנאשם חזרה במעגל התעסוקה. זה ציין כי ההליך דרש מהנאשם לערוך שינויים קשיים בחייו, בכללם, העתקת מקום מגורים מב"ש לאזור הצפון, ניתוק מבני המשפחה במשך זמן רב, ניתוק ממקום העבודה וזאת לצד הסדנאות והטיפול האינטנסיבי במסגרת הקהילה. עוד ציין כי בגין המעשים נשוא כתב האישום, שילם הנאשם זה מכבר מחיר כבד, שכן, הלה כאמור איבד את מקום עבודתו המכובד כאח בחדר מיון בב"ח סורקה וכן איבד את הזוגיות עם המתלוננת הואיל ובתקופה זו בחרה המתלוננת להתגרש מהנאשם. חרף השינויים האמורים, הנאשם ממשיך בניהול חיים נורמטיבי, שכן, זה עובד בבית דפוס חרף הירידה בשכר. כמו כן, הלה מתמיד לשלם מזונות וכן שומר על קשר קבוע עם ילדיו באמצעות "מרכז קשר".

אשר לתיק שנפתח נגדו במהלך התקופה- ציין כי אירוע זה אירע בטרם הליך הגמילה וכי בעקבות אירוע זה החליטו השניים להתגרש. מעבר לכך, מעידה זו אירעה למעלה משנתיים ומאז ועד היום לא הסתבך הנאשם בפלילים. לדבריו, התסקירים הרבים מלמדים כי הנאשם התנקה פיזית ונפשית מהאלכוהול. כמו כן, מצוין כי הנאשם נטל חלק פעיל בהליך הטיפול. ב"כ הנאשם ציין כי נוכח התיק הנוסף שנפתח נגד הנאשם אינו עותר לביטול הרשעתו של הנאשם, אולם, נוכח ההליך השיקומי הארוך שעבר הנאשם יש לחרוג מטה ממתחם הענישה ולקבל את המלצת שירות המבחן ולהעמיד את הנאשם בפיקוח למשך חצי שנה.

הנאשם ביקש להוסיף על דבריו בא כוחו ומסר כי הוא לוקח אחריות על מעשיו. הלה ציין כי ישנן הצעות עבודה במקצוע הסייעות אולם ההוסטל אינו מאפשר זאת בתקופה זו. בנוגע ליחסים עם המתלוננת- ציין כי הינם גרושים וכי הוא משלם מזונות כנדרש וכן מקפיד על הסדרי הראייה עם ילדיו.

דין והכרעה:

כהערה מקדימה, אציין כי נוכח המלצת שירות מבחן ונוכח הסתבכותו המאוחרת של הנאשם בת"פ 27302-02-13 זנח ב"כ הנאשם את עתירתו לביטול הרשעתו של הנאשם ומיקד את טיעונו בעונש שיש לגזור עליו.

על פי סעיף 40ג (א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרונות ההלימה, על בית המשפט להתחשב

"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

במקרה דנן פגע הנאשם בערכים החברתיים של כבוד האדם, שמירה על הביטחון האישי, שלמות הגוף וכן התא המשפחתי. על החומרה המיוחדת בעבירות אלו ועל הצורך להוקיע את החולה הרעה הזו מחברתנו, אפנה לפסק דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן בע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011):

"עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שריו התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו היתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורית"

עוד בעניין זה אפנה לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'ה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי.

בעבירת האיומים נפגעו הערכים החברתיים של שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של המאויים.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלימות במשפחה, בדומה לעבירות רבות בקודקס הפלילי ניתן למצוא קשת רחבה של עונשים החל מעונשים צופי פני עתיד וכלה בעונשי מאסר המגיעים לכדי שנה וחצי ויותר. לצד האמור לעיל, ניתן לומר כי בשעה שמדובר באירוע אלימות חד פעמי אשר מחד אינו מצוי ברף הגבוה של עבירות בכגון דא ובשעה שלא נעשה שימוש בנשק חם או קר, אגב התקיפה ובשעה שלא נגרמו חבלות לקורבן, זו נעה בין מספר חודשים מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות עד שנת מאסר.

בתיק זה מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הבינוני. על פי המתואר בסעיף 2 לכתב האישום תקף הנאשם את המתלוננת בכך שמשך בשערותיה וכן סטר על פניה. המדובר במעשי אלימות הכוללים רכיב של השפלה וכוחנות כלפי בת הזוג. מעבר לכך, הנאשם לא עוצר בפרץ אלימות זה ומאיים על המתלוננת בבית הוריה כי יהרוג אותה. לא ניתן לשלול כי מעשי אלימות אלה יכולים היו להסתיים בתוצאה חמורה יותר. מעשים אלו מבוצעים בהיות הנאשם שרוי בגילופין אולם לא ניתן לדבר על מעשים שבוצעו בקרבה לסייג לאחריות פלילית וכך גם לא נטען. מן התסקירים ועל פי דברי הנאשם עולה שהעיומותים בינו לבין המתלוננת נעשו בין היתר נוכח סירובה של המתלוננת לקבל את דפוסי השתיה של הנאשם. נמצא כי המתלוננת סובלת מנחת זרועו של הנאשם דווקא לאחר שביקשה להטיב דרכיו ולסייע לו.

מאידך, מבלי להקל ראש בחומרת מעשים אלו, יש ליתן הדעת לכך שאין המדובר בתקיפה אשר בוצעה באמצעות חפץ חד או קהה וכן ליתן הדעת לכך שהמעשים אינם מצוים במדרג הגבוה של עבירות מסוג זה וכי לא גרמו לכל חבלה

למתלוננת. המדובר באירוע שניתן להתייחס אליו כאירוע חד פעמי ומכאן גם לקבוע מתחם עונש אחד בגינו. בנסיבות אלו, הנני לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין חודשיים לבין 8 חודשים מאסר בפועל.

בתיק זה, ובהתאם להוראת סעיף 40 ד' (א) לחוק העונשין מצאתי כי נכון וראוי לחרוג מטה ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי וזאת בשל שיקולי שיקום.

לא בכדי פורטו בתחילת גזר הדין התסקירים השונים בעניינו של הנאשם. מתסקירים אלו נלמד כי הנאשם לא רק שהודה ונטל אחריות על מעשיו אלא החליט לטפל בבסיס הבעייתיות בהתנהגותו הפלילית ונרתם להליך טיפולי ארוך וקשה במלכישוע. כפי שעולה מן התסקיר, תחילתו של ההליך לא הייתה קלה שעה שהגיע תחת השפעת אלכוהול אל קהילת מלכישוע ונאלץ לדחות את קליטתו לצורך שילובו באישפוזית.

חרף כך, הנאשם נקלט פעם נוספת ועבר את כל השלבים הארוכים הכרוכים בהליך גמילה פיזי ונפשי בקהילה טיפולית סגורה שהמשכה שילוב בהוסטל ועבודה מחוץ לקהילה. מניסיונו של מותב זה רבים אינם צולחים הליך טיפולי זה ובמהלכו פורשים או שהמסגרת מודיעה על הפסקת שהייתם במקום. הנאשם כאמור השתלב באופן חיובי בקהילה ורכש לעצמו כלים להתנהלות נורמטיבית מול המתלוננת ובכלל. נדמה כי זהו גם אינטרס של הר ליתן גושפנקא להתנהגות זו גם בגזירת עונשו של הנאשם.

הנאשם כפי שצוין שילם מחיר נכבד על עצם מעורבותו בעבירות האמורות ואינו עוסק עוד במקצוע אותו רכש כאח בבית חולים. הנאשם מתגורר בעיר עפולה ופוגש את ילדיו במסגרת הסדרי הראיה עם גרושתו ולא בכדי שירות מבחן בסופם של דברים סבור כי יש מקום להסתפק בהטלת צו מבחן לשנה וחצי.

לא נעלמה מעיני בית המשפט העובדה כי לאחר הרשעתו של הנאשם בתיק הנוכחי נפתח נגדו תיק בעבירות דומות, אולם, יש להדגיש כי ההליך הטיפולי שפורט לעיל נעשה לאחר הסתבכותו המאוחרת ומכאן אין לדבר על הליך שלא הוכיח עצמו. לכל אלה יש להוסיף כאמור את הודאתו של הנאשם וחיסכון בזמן שיפוטי, היותו של הנאשם נעדר הרשעות קודמות בעת ביצוע המיוחס לו, גילו הצעיר יחסית, החרטה ונטילת האחריות.

מכל המקובץ לעיל, הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור כל עבירת אלימות או איומים.

ב. צו מבחן למשך 18 חודשים מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי

עותק מגזר הדין יועבר לידי שירות המבחן למבוגרים

ניתנה והודעה היום ג' כסלו תשע"ה, 25/11/2014 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט